

PESTPROTOCOL

1. Inleiding

Binnen de Stichting Eduquaat is een pestprotocol beschreven in de ondersteuningsgids. Dit pestprotocol is leidend in onze school, OBS de Graswinkel. We hebben er onze aanpak en schoolregels aan verbonden. Wij geloven erin dat je pesten preventief moet benaderen. Het scheppen van een fijn schoolklimaat binnen de school is hierin een vereiste. Daarom wordt er bij de start van het schooljaar aandacht besteed aan dit thema in een teambijeenkomst. D.m.v. onderstaande activiteiten werken we hieraan.

Start van het schooljaar

De eerste 3 weken van het schooljaar staan in alle groepen in het teken van:

- Zorgen voor jezelf
- Zorgen voor de ander
- Zorgen voor je omgeving

Concreet betekent dit dat binnen de tijd van de zaakvakken en leefstijl aan bovenstaande thema's aandacht wordt besteed d.m.v. gesprekken en activiteiten. Kinderen worden zich bewust van hun eigen ik en de ander. Deze thema's leiden tot klassenregels. Dit kan per klas verschillend zijn.

Schoolregels

- Ik ben ik en dat is fijn, iedereen mag zichzelf zijn;
- Wees zuinig op materiaal want het is van ons allemaal;
- We zijn respectvol en beleefd zodat iedereen het goede voorbeeld geeft;
- Wandelen en zachte stem in de gang, dat weten wij allang;
- Wij vertellen wat we willen en voelen, 'rots en water' helpt ons bij wat we bedoelen.

Vanuit de klassenregels hebben we samen met kinderen gezocht naar treffende schoolregels. Deze schoolregels zijn positief geformuleerd. In iedere klas is een mindmap 'schoolregels' te vinden. Deze hangen ook in het schoolgebouw. Binnen Humanitas krijgen deze regels alle aandacht. Ons streven is zo met elkaar dezelfde taal te spreken. Daar waar nodig spreken we elkaar aan. Dit verwachten we van iedereen die participeert in onze organisatie.

Gedragprotocol

Het gedragprotocol helpt ons heldere afspraken met elkaar te maken over wat wel en wat niet kan. Respect hebben voor de ander en veiligheid staan voorop. Wanneer blijkt dat sommige kinderen regelmatig op negatief gedrag moeten worden aangesproken en er geen gedragsverandering plaatsvindt, volgt er overleg door de groepsleerkracht met de ouders/ verzorgers om samen vervolgstappen af te spreken (zie website: protocollen).

Pesten

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Daar zijn wel **enkele voorwaarden** aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Binnen Eduquaat is dat P. de Rouw de vertrouwenspersoon. Op onze school is Admela Mulabdic contactpersoon.

2. Het probleem dat pesten heet:

- De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.
- Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

3. Hoe willen we daarmee omgaan?

- Op school stellen we met grote regelmaat een onderwerp in de kring aan de orde.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen.
- Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- *altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen*
- *zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot*
- *een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven*
- *briefjes doorgeven*
- *beledigen*
- *opmerkingen maken over kleding*
- *isoleren*
- *buiten school opwachten, slaan of schoppen*
- *op weg naar huis achterna rijden*
- *naar het huis van het slachtoffer gaan*
- *bezittingen afpakken*
- *schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer*

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

4. Regels die gelden in alle groepen:

REGEL 1 :

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

- je mag niet klikken, maar.....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

REGEL 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

REGEL 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De

inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Verder heeft elke school zijn eigen gedragsregels gemaakt, die vermeld staan in de schoolgids of zichtbaar zijn gemaakt in de klassen. Ook kunnen groepen hun eigen regels hebben gemaakt, de zgn. groepsregels. Regels die samen met de kinderen zijn gemaakt, zijn waardevol en zinvol.

5. Aanpak van ruzies en pestgedrag in vier stappen.

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij

STAP 1: Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

STAP 2: Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

STAP 3: De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

STAP 4: Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag wordt ook melding gemaakt in het leerlingjournaal van de betreffende leerling. Ouders worden op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

6. Consequenties

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten: in zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden) En vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste.

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in.

De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/

haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn / haar gedrag:

FASE 1:

- Door gesprek: bewustwording voor wat hij/zij met het gepeste kind uithaalt
- Een of meerdere pauzes binnen blijven
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

FASE 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in het leerlingjournaal en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

FASE 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

7. Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien dat het zelf niet de oorzaak is van het pestgedrag. Er zijn oorzaken* die maken dat iemand overgaat tot het pesten van anderen.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt

- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

8. Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? *
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen ; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

* Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

9. Adviezen aan de ouders van school:

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.

- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Dit PESTPROTOCOL heeft als doel:

“ Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”. Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en ouders uit de oudercommissie en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL .

Sinds internet bij kinderen één van de normaalste zaken is geworden, zijn er nieuwe wegen gevonden om te pesten: het cyberpesten. Onder cyberpesten verstaan wij o.a. anonieme berichten sturen via MSN en SMS, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden misbruiken. Op onze school doen we ons uiterste best cyberpesten te voorkomen door o.a. :

- Leerlingen op de schoolcomputers niet te laten werken op de sites van de sociale media (MSN, hyves e.d).
- Leerlingen van de bovenbouw voorlichting te geven over goed internetgedrag, de gevaren op internet en de effecten van cyberpesten.
- Ouders van bovenbouwleerlingen een ouderavond aan te bieden over de gevaren van internet.

- Regels over het gebruik van mobiele telefoons en goed internetgedrag op te nemen in de schoolgids.
- Cyberpesten bespreekbaar te maken in de klassen.

Wanneer op school cyberpesten wordt geconstateerd, volgen we het traditionele pestprotocol zoals hierboven beschreven. Pestgedrag, en dus ook cyberpesten, heeft een dermate zware impact op kinderen, dat school er alles aan gelegen is dit te voorkomen en daar waar dit toch aan de orde is streng aan te pakken. We zijn er ons van bewust dat het pesten veelal "in de buurt" en niet op school plaatsvindt; kinderen gebruiken "sociale" media via de thuiscomputer voor goed maar ook slecht internetgedrag. Ook aan ouders is de taak hierin oplettend te zijn. Een tip: kinderen kunnen vrij anoniem via online spellen chatten en berichten verzenden! Dit soort pestgedrag, zo is inmiddels de ervaring, komt altijd op een heftige manier terug in de klassensituatie.

Pestgedrag en dus ook cyberpesten valt onder het convenant veilige school (zie schoolgids) : normoverschrijdend gedrag. In voorkomende situaties nemen we direct contact op met ouders.

